

Svarsfrekvens och metod

Bedömningen nedan baseras på rapportering från 21 länsstyrelser. Länsstyrelsernas rapportering bygger på rapportering från kommuner och andra regionala aktörer. Metod för insamling kan skilja sig åt mellan län och kommuner och har inte kvalitetssäkrats i denna sammanställning.

EFTERLEVNAD KOMMUNER OCH ANDRA RAPPORTERANDE AKTÖRER

Samlad bedömning generell efterlevnad (antal län):

Hög	Medel till hög	Medel	Låg	Bedömning saknas	Ingen rapportering
5	6	5	0	5	0

- Inga större förändringar sedan föregående vecka.
- 5 län (Östergötland, Gotland, Skåne, Örebro & Dalarna) rapporterar om mindre förbättringar i efterlevnaden, som delvis skulle kunna bero på skärpta råd. I Östergötland bedöms allmänhetens motivation att följa efterlevnaden ha ökat, i Skåne rapporteras det om mindre trängsel på flera offentliga platser och fler som arbetar hemifrån och i Dalarna rapporterar större köpcentra drygt 11% lägre besöksstryck än föregående år samma period.

Förändringar i efterlevnad

- Minst 12 län (17 län v.45) rapporterar om svårigheter att undvika trängsel eller att hålla avstånd.
- Uppsala län rapporterar fler äldre ute i samhället och att ungdomar har problem med social distansering.
- Dalarna och Norrbotten rapporterar begynnande ökning av resor inför vintersäsongen.
- Norrbotten och Västernorrland rapporterar om problem med efterlevnad i butiker och gallerior.

Generella iakttagelser i samband med tillsynsbesök

- 3 län (Uppsala, Jönköping och Skåne) rapporterar att man i samband med tillsynsbesök generellt noterar att det rör sig mindre folk ute i samhället.
- 5 län (Norrbotten, Skåne, Gotland, Blekinge och Dalarna) rapporterar att trängsel uppmärksammats i samband med besök. Det gäller framför allt trängsel i butiker och gallerior.

Vidtagna åtgärder

Övergripande

- 15 av länen rapporterar nya åtgärder denna vecka. 6 län (Stockholm, Kalmar, Värmland, Gävleborg, Västernorrland och Jämtland) rapporterar inget nytt.

Kommunala åtgärder

- 10 län rapporterar om nya åtgärder som vidtagits hos länens kommuner bl.a. utifrån skärpta råd. (Bl.a. Östergötland, Skåne & Örebro)
- 4 län (Norrbotten, Uppsala, Skåne & Örebro) rapporterar särskilt om åtgärder på badhus. Det rapporteras om begränsningar av antal besökare, stängda delar av verksamhet och om verksamhet som stängs ner helt.
- 5 län (Uppsala, Kronoberg, Skåne, Västra Götaland & Örebro) rapporterar särskilt om åtgärder på bibliotek. Det rapporteras om begränsningar i öppettider, minskade besöksgrupper, särskilda öppettider för riskgrupper, hemkörning av böcker samt helt stängda verksamheter.

Övrigt

- 3 län (Västerbotten, Östergötland, & Blekinge) rapporterar särskilt om åtgärder för julbord. I Västerbotten rapporteras det om restauranger som avstår att servera julbord. I Östergötland har Länsstyrelsen tagit fram förslag på information att använda beträffande julbord "Så här minskar du smittspridning runt julbordet på din restaurang". I Blekinge kommer Sölvesborg kommun arrangera digitala personal- och julfester.
- Dalarna och Jämtland rapporterar om vidtagna åtgärder för fjällaktiviteter. I Dalarna ser man över fjällanläggningar och större köpcentrum räknar besökare i realtid. Man har satt en egen gräns för varje besökare på minst 16 kvm. Mätningarna ger värden på ca 40 kvm den gångna veckan.

Behov av åtgärder

- 12 län rapporterar om nya behov av åtgärder. Det handlar främst om behov av samordnade kommunikationsinsatser efter skärpta riktlinjer. Skåne rapporterar om behov av enhetlig hantering mellan kommuner till följd av skärpta råd.
- 3 län (Norrbotten, Södermanland och Östergötland) rapporterar om behov att hantera trängsel i butiker. I Östergötland rapporterar polisen om behov av riktad kommunikation och krav på/mot handel och restaurangnäringen.
- I Västmanland inväntar kommuner beslut om skärpta riktlinjer för länet.
- 3 kommuner (Göteborg, Stockholm och Malmö) efterfrågar fortsatt tidigt besked om ersättning för trängselkontroller 2021 för att kunna planera verksamheten.

EFTERLEVNAD LOKAL OCH REGIONAL KOLLEKTIVTRAFIK

Samlad bedömning

- Bedömningen baseras på inrapportering från **samtliga 21 länsstyrelser**.
- **En samlad analys**; baserad på bedömd efterlevnad och utvecklingen av beläggingsgrad samt antal resenärer i länens rapportering, visar på förbättrade förutsättningar för efterlevnad i 5 län (Stockholm, Uppsala, Östergötland, Skåne och Västra Götaland), och oförändrade förutsättningar i resterande 16 län. Inga län rapporterar om försämrade förutsättningar.
- **Allmän efterlevnad**; 4 län rapporterar om hög/god efterlevnad, dvs. samma antal som föregående vecka. 15 län rapporterar om medelmåttig efterlevnad, jämfört med 13 län föregående vecka. 2 län har ej kunnat bedömas enligt kategorierna.
- **Utökade råd och rekommendationer**; Örebro län rapporterar att regionala utökade råd och rekommendationer ännu inte gett märkbar effekt inom kollektivtrafiken. Östergötlands län ser indikationer på att utökade råd och rekommendationer kan ha gett effekt inom kollektivtrafiken. Stockholms län har sett 9 % minskning av spärrpassager mellan v 43 och v 45, efter införandet av nya restriktioner.
- **Information och handhygien**; Generellt rapporteras hög efterlevnad gällande information till resenärer. 3 län rapporterar om låg efterlevnad gällande handhygien/möjlighet att erbjuda handtvätt inom kollektivtrafiken.

Beläggingsgrad

- 15 län rapporterar att beläggingsgraden är betydligt lägre än normalläget (jämfört med tidigare år). 6 län har ej rapporterat beläggingsgraden jämfört med normalläge.
- Stockholms län rapporterar 9 % minskning av spärrpassager mellan v 43 och v 45, och att beläggingsgraden nu ligger på 48 % av vad den låg på under föregående år (v 45 2019).
- Uppsala län rapporterar om minskad beläggingsgrad på stads- och regionsbussar samt att betydligt färre bussar och upptåg är fullsatta.
- Östergötlands län rapporterar att trängseln minskat under föregående vecka, och att detta kan bero på de nya rekommendationerna i länet.
- Skåne län rapporterar att beläggingsgraden jämfört med normalläge minskat på bussar och tåg sedan föregående vecka.
- Västra Götaland rapporterar att resandet minskat med -4% sedan föregående vecka, och att beläggingsgraden är 37 % lägre än motsvarande vecka föregående år.

Beläggingsgrad (fortsättning)

- Kalmar län rapporterar att beläggingsgraden bedöms minska från och med v 47, då flera gymnasieskolor övergår till distansundervisning.

Vidtagna åtgärder

- Östergötlands län rapporterar att de förbereder för scenarion med ökat antal sjukskrivna chaufförer, och för dialog med trafikföretagen ang. gemensam plan för tillfälliga neddragningar som kan krävas.
- Östergötlands län rapporterar också att de infört ensamåkning inom den särskilda kollektivtrafiken, vilket ökat det totala antalet sjukresor, men däremot minskat antalet resenärer i färdtjänsten med 8-10 %.

Informationsinsatser

- De flesta länen rapporterar att de fortsatt arbetar med informationsinsatser.
- Västra Götalands län rapporterar att "planerade kommunikationsaktiviteter rörande trängsel är i full gång och rullas ut fortlöpande" samt att "Gå för Göteborg"-kampanjen nu tas vidare till Borås och ev. fler platser i länet.
- Gotlands län rapporterar att kampanjer för att locka besökare till advent och jul har pausats.

Omfördelning och förstärkning av trafik

- De flesta länen rapporterar att de fortsatt arbetar med omfördelning och förstärkning av kollektivtrafiken, särskilt för avgångar i rusningstid. Västerbottens län, Norrbottens län och Västra Götalands län rapporterar om nya förstärkningsinsatser.

Behov av åtgärder

- Ett flertal län lyfter fortsatt ett generellt behov av informationsinsatser för att belysa det individuella ansvaret i smittspridningen, samt ett generellt behov av förstärkningstrafik för att minska trängsel.
- Dalarnas län lyfter ett behov av att få öppna framdörrar på bussar vid av- och påstigning. Även i Jämtlands län vill man undersöka möjligheten att öppna framdörrar för att förbättra passagerarflödet i bussarna. Jämtlands län påpekar att en bussoperatör i Uppsala har fått tillåtelse av arbetsmiljöverket att öppna framdörrar på bussar då smittskyddsbarriär till chauffören används, och vill undersöka om denna lösning går att implementera även i Jämtland.

GODA EXEMPEL KOMMUNER MFL

GODA EXEMPEL KOLLEKTIVTRAFIK

Västerbotten: Fortsatta kommunikations- och informationsinsatser.

Norrbottnen: Övertorneå kommun har den senaste tiden försökt förklara bakgrund/vetenskapen bakom rekommendationer och råd som ett sätt att få folk att ta sig tid att läsa på nytt. De fick mycket respons/delningar på att exempelvis förklara exakt varför man måste tvätta händerna just 20 sekunder. De planerar att göra fler såna mindre insatser regelbundet.

Östergötland: Linköpings kommun rapporterar att när det gäller kommunens tillsyn på serveringsställen har Miljökontoret satsat mycket på information samt hög närvaro med många besök hos verksamhetsutövarna, för att hjälpa dem att efterleva gällande rekommendationer. Miljökontoret arbetar aktivt för en bra planering för trängseltillsyn och har en god dialog med företagarna. Kommunen eftersträvar en ändamålsenligt, effektiv och rättssäker trängseltillsyn på serveringsställen, vilket har underlättats genom den nya lagstiftningen som infördes 2020-07-01.

Kronoberg: Älmhults kommun rapporterar att anledningen till den ökande spridningen i kommunen med stor sannolikhet beror på "avtrubning"/normalisering av förhållnings sättet gentemot Covid-19. Informations spridningen om "håll i håll ut" tenderar tyvärr att minska i effekt. Vidare har Älmhults kommun försökt bemöta problemet genom att förstärka budskapen genom informations spridning till olika aktörer. Fritidsgårdarna har ställt om till utomhusaktiviteter och till fältarbete för att verka där ungdomarna finns. Ljungby kommun har markerat löprikning i Kronoskogens motionsslinga. Vidare hjälper bibliotekets personal inte besökare vid datorerna utanför endast vid informationsdisken.

Gotland: Planerad anpassning av julbord: Flera restauranger har i år valt att avstå från att anordna julbord och erbjuder istället julinspirerade menyer. Av de restauranger som ändå kommer att erbjuda julbord har de flesta valt att satsa på bordsservering istället för den traditionella buffén. Ett fåtal restauranger i länet, främst på landsbygden, planerar i nuläget att erbjuda traditionellt julbord. Försiktighetsåtgärder som planeras kopplat till traditionellt julbord är att sprida ut buffén på flera bord och att ha trängselvakter som ska säkerställa att gästerna håller avstånd.

Blekinge: Sölvesborg kommun arrangerar digitala personal- och julfester.

Skåne: Tydlig information på flera språk både i media och på plats ute i verksamheterna. Anpassning av i princip alla verksamheter för att underlätta att restriktioner och råd följs. Arbetsgivare underlättar för sina anställda att följa restriktionerna genom flexibilitet och snabb anpassning.

Halland: Fotbollsföreningarna i Falkenbergs kommun har tagit egna åtgärder för att minska trängsel ex publikfriamatcher, skyltar om avstånd och onlineutbildningar. På ett större företag arbetar ca 70 % på distans och ingen smittspridning har skett på företaget.

- Inga län har några nya goda exempel att rapportera